

להפוך מטרד למשאב

לא תמיד היה זבל הבקר מטרד שיש לשלם הון כדי לסלקו מהרפת. עם ראשית החקלאות המתחדשת בארץ ישראל לפני כמאה שנים, גידלו בקר כדי לקבל זבל ולטייב בו את השדות שיאפשרו גידולים צמחיים. מאז שונה ייעוד הפרה לייצור חלב, אך תפקיד הזבל בשדה לא השתנה והוא עדיין חיוני לשיפור הביצועים של הגידולים החקלאיים. מאז הרפורמה, הפך הזבל לאויב האומה שצריך להשקיע סכומים דמיוניים, כדי למצוא לו פתרון למניעת זיהום הקרקע. גם לאחר ההשקעות הגדולות, יש להוציא באופן שוטף הוצאות עתק שמגיעות לכ-500 שקל לפרה לשנה ומדריך שה"מ הציג לאחרונה, שעלות הטיפול הזבל היא כ-10 אגורות לליטר, שהם כ-130 מיליון שקל בשנה לעדר כולו.

האם יש הכרח בהוצאה העצומה הזו? האם אי אפשר להחזיר את הזבל להיות משאב, בעל ערך, שמביא תמורה ליצרנים? בדקנו את הנושא בחודשים האחרונים וראינו את הפתרונות השונים שנמצאו ברפתות והם היו רבים ומעניינים. מעל כולם נמצא "מודל הרדוף" שהוא פתרון

יצירתי ונועז לסגירת מעגל במשק החקלאי המעורב. אנו עושה לו נפשות כדי לחסוך סכומי עתק בכל רפת. הרעיון הוא לעבד את כל הזבל ובמיוחד, הזבל הנוזלי-הבעייתי, בתוך המרבץ ולבסוף להוציא את העודפים לדישון בשדות וכך זה עובד:

- 1. קלטור המרבץ לעומק** - לא משדדה ולא מתחחת, אלא מקלטרת שנכנסת עמוק כ-40 ס"מ לתוך המרבץ. בהתחלה מקלטרים 2-3 ביום ומפוררים את כל נפח הזבל במרבץ ויוצרים משטח אחיד, יבש, מפורר, ללא ריח וערוגות נעימות למראה. הפרות נשארות נקיות להפליא והחולבים מדווחים על ניקיון העטינים וירידה בנגיעות העטין. זה טוב ושווה כמעט, לכל רפת ומרבץ.
- 2. הכנסת הזבל הנוזלי של הסככה ופיזורו במרבץ** - קשה לנו בהתחלה לעכל את העניין אבל כן! לגרד את פס האכילה אל המאצרה, להעמיס על כף שופל את הזבל ולפזר אותו בסככה, על המרבץ במקטעים היבשים. לאחר מכן, לקלטור את המרבץ ולא נודע כי בא אל קרבו. כמות הזבל הנוזלית היומית היא זניחה יחסית ונקלטת בקלות באמבטיית הזבל המפורר במרבץ וזה נבלע יפה להפליא.
- 3. התמדה, עקיבות, דייקנות** - תכונות הכרחיות תמיד וכאן במיוחד - העבודה פשוטה למדי, אבל צריך להקפיד על הפרטים, לעבוד בהדרגה ובזהירות. הפתרון לא מתאים לכולם אך, שווה להתוודע אליו. התוצאה מעולה בכל קנה מדה: המרבץ נעים ורך ללא ריח אופייני לזבל, הפרות נקיות בגוף ובמיוחד בעטין, המאצרות והמשטחים יבשים ונקיים כל היום, הזבל מעובד לרגלי הפרות ותחתן, חוסכים סכומים עצומים לריפוד, למיצוק ולמפעל האזורי. בסוף העונה נוציא את עודפי הזבל שהוא, מעין קומפוסט, לזיבול בשדות. אנשי השדה יאהבו אותו ואף ישלמו עליו. בשולי העניין ייאמר שצוות הרפת בקיבוץ הרדוף ראוי לפרס הוקרה מהענף על הרבה מאוד חדשנות, יצירתיות ויזומות מקוריות, בגידול הבקר בעת החדשה.

יוסי מלול

הבקר והחלב

עורך אחראי: יוסי מלול טל. 052-2412589

● התאחדות מגדלי בקר בישראל: פארק התעשייה קיסריה 38900

ת"ד 3015 טל. 04-6279700 פקס. 04-6273501

דואר אלקטרוני: hmb-malul@icba.org.il אתר אינטרנט: www.icba.org.il

● הפקה ומודעות: שנאר תקשורת בע"מ טל. 03-6959352 פקס. 03-6956116

דואר אלקטרוני: snercom@inter.net.il ● אין המערכת אחראית לתוכן המודעות

● המאמרים ומודעות הפרסומת הם על דעת הכותבים בלבד ואינם משקפים את דעת המערכת

